

Projekt: Czytamy - Rozumiemy – Pracujemy

Opis innowacyjnej metodologii nauki czytania ze zrozumieniem dla Romów

Instrukcja wdrożeniowa

1. wybór grupy docelowej:

- wybór grupy docelowej zależy od aktualnej diagnozy potrzeb środowiska, na rzecz którego pracujemy lub zamierzamy pracować. Wiedzę, co do potrzeb tego środowiska uzyskujemy poprzez: bezpośredni kontakt z jego przedstawicielami, badanie potrzeb – w formie ankiet zamkniętych lub otwartych (w zależności od przyjętej metodologii). Na tej podstawie ustalamy konieczne do wyrównania braki grupy docelowej. Jeśli dotyczą one analfabetyzmu lub wtórnego analfabetyzmu (nieumiejętności czytania ze zrozumieniem) wówczas należy wybrać odpowiedni klucz tematyczny do opracowania gier i zabaw edukacyjnych. W przypadku Romów kluczem tym była aktywizacja zawodowa, niezmiernie potrzebna grupie uczestników do osiągnięcia sukcesu w życiu społecznym. W przypadku migrantów, kluczem może być wiedza o funkcjonowaniu społeczeństwa polskiego, procesach uzyskiwania zgody na pobyt, czy obywatelstwa. Generalnie kluczem jest to, czego grupa najbardziej potrzebuje. Ważne jest aby grupa docelowa była w miarę jednorodna, na podobnym poziomie. Sprawdzamy to za pomocą odpowiednio dobranych narzędzi (ankieta) przed rozpoczęciem zajęć. W przypadku grupy naszych beneficjentów, znaliśmy uczestników, grupę dobraliśmy wiedząc, że wszyscy uczestnicy są Romami z problemami z czytaniem i pisaniem. Stopień tych trudności określiliśmy w pierwszym badaniu (patrz Raport 1). Znalismy też klucz konieczny do opracowania gier edukacyjnych, tj. aktywizację zawodową. Dodatkowym atutem naszej metody, na co zwracali uwagę uczestnicy w rozmowie z ewaluatorem, było uzyskanie wiedzy o specyfice poszczególnych zawodów i systemie poszukiwania pracy, dokumentach koniecznych przy jej poszukiwaniu. Powstały gry edukacyjne na dwóch

poziomach, które ułatwiały czytanie i rozumienie prezentowanych tekstów, podpisów ilustracji, dokumentów aplikacyjnych. Ze względu na trudną dla odbiorców i mało zrozumiałą tematykę zawodową, do zadań osób prowadzących warsztaty należało także wyjaśnianie w trakcie zajęć pojęć, które były niezrozumiałe i odpowiadanie na pytania uczestników, a także opowiadanie o wymienianych zawodach, wykształceniu koniecznym do uzyskania uprawnień zawodowych itp.

Innowacyjna metodologia nauki czytania ze zrozumieniem dla Romów polega na kojarzeniu i wizualizacji treści pisanych z odpowiednimi ilustracjami. Proces ten powtarzany często (ilustracje w miarę możliwości podobne, rozszerzeniu, w miarę zaawansowania uczestnika, ulegają treści pisane), zostaje „wdrukowany” w pamięć uczestnika i później, dzięki ciągłemu skojarzeniom, łatwiej jest przyswajany.

Ogólny opis gier i zabaw etap 1:

1. „**Bingo**”. Zasady nawiązują do gry w bingo. Zmiana będzie polegała na tym, że zamiast cyfr będą litery. Zdobycie punktów przez uczestników będzie możliwe gdy utworzone słowa związane z poszukiwaniem pracy i zatrudnieniem, powstaną na tablicach.

Plansza dla gracza z całym alfabetem, pocięte karteczki z alfabetem. Gracz będzie układał na planszy literki.

Dla prowadzącego :

- karteczki z imionami graczy, przyczepiane do naszej tablicy punktowej
- karteczki z alfabetem do losowania

2., „**Szukam, znajduję**” Gra polega na losowaniu karteczek z nazwą zawodu lub stanowiska pracy. Osoba, która wylosuje zawód, otrzyma kartę z zapisanymi wyrazami nawiązującymi do tego zawodu. Uczestnik ma za zadanie szukać ogłoszeń na tablicach i odnaleźć na tablicach kartoniki z wyrazami, które ma zapisane na swoich karcie.

gra składa się z 16 kart z ilustracjami dotyczącymi wybranych zawodów oraz 80 mniejszych kart z nazwami związanymi z zawodami przedstawionymi na kartach.

Wybrane zawody to: kominiarz, lekarka, sprzedawczyni, kierowca, nauczycielka, krawcowa, tancerka, muzyk, fotograf, listonosz, kucharz, urzędniczka, rolnik, kosmetyczka, dziennikarz, fryzjer.

Uczestnik gry do każdej karty z wymienionymi zawodami powinien przyporządkować po pięć nazw związanych z tymi zawodami.

Mniejsze plansze zawierają następujące nazwy:

1. Kominiarz: komin, sznur, drabinka, dom, sadza
2. Lekarka: szpital, przychodnia, chory, szczepionka, lekarstwo
3. Sprzedawczyni: towar, magazyn, kasa, sklep, rachunek
4. Kierowca: samochód, kierownica, droga, paliwo, autobus
5. Nauczycielka: lekcja, szkoła, uczeń, klasa, ocena
6. Krawcowa: maszyna do szycia, tkanina, igła, nici, nożyczki
7. Tancerka: suknia, pantofle, taniec, sala, bal
8. Muzyk: muzyka, instrument, nagranie, gitara, koncert
9. Fotograf: zdjęcie, aparat, wystawa, modelka, album
10. Listonosz: torba, list, poczta, czapka, paczka
11. Kucharz: kuchnia, patelnia, garnek, przepis, rosół
12. Urzędniczka: biuro, długopis, dokumenty, komputer, teczka
13. Rolnik: ziemia, traktor, cebula, koń, kapusta
14. Kosmetyczka: krem, twarz, paznokcie, uroda, kosmetyk
15. Fryzjer: włosy, szczotka, suszarka, szampon, ręcznik
16. Dziennikarz: gazeta, telewizja, radio, artykuł, reportaż.

3.,, **Deszcz słów**” Z rozsypanych karteczek z sylabami, wyrazami – imionami, nazwiskiem 8 uczestników należy ułożyć należy ułożyć cały wyraz.

Do wykonania – 16 pociętych plansz.

4. „ **Układanki**” Zadaniem uczestników jest ułożenie z kawałków-puzzli, ilustracji z literami tworzącymi wyrazy nawiązującymi do poszukiwania pracy i jej wykonywania.

Ogólny opis gier i zabaw etap 2:

1. Gra drużynowa w odgadywanie rebusów. Zabawa jest złożona z dwóch etapów.

I etap- przedstawiciel drużyny pokazuje obrazek z rebusem, reszta drużyny podnosi kartonik z hasłem określającym czynność, miejsce, zawód, itp.

II etap – przedstawiciel drużyny staje przed przeciwną drużyną i czyta krótką treść.

Przeciwnicy muszą wyjaśnić znaczenie wypowiedzi. Drużyna, która nie zdobyła punktów będzie miała do wykonania zadania.

2. Uczestnik losuje treść ogłoszenia o pracy i musi dopasować ilustrację z osobą i opisem umiejętności, cech charakteru. Chodzi o dopasowanie jak najwięcej osób. Zdobycie

najmniejszej ilości punktów oznacza konieczność wykonania dodatkowych zadań.

3. „Tak lub nie” – uczestnicy dzielą się na drużyny, które na czytane pytania podnoszą karteczki tak czy nie. Wykonują polecenia, np. trzeba odnaleźć dokument, ogłoszenie, wybrać prawidłowe CV itp.

a/ Uczestnicy dzielą się na drużyny, które na czytane pytania podnoszą karteczki tak czy nie.

b/ Wykonują polecenia, np. trzeba odnaleźć dokument, dopasować ogłoszenie do CV.

Do wykonania:

- Kartoniki z pytaniami dotyczącymi pracy: np. czy zawarcie umowy na umowę o pracę jest taka sama jak na umowę zlecenie?, czy PIT 11 otrzymuje każdy pracownik?, czy osoba niepełnosprawna posiadająca decyzję może pracować 8 godz. dziennie?.....itd
- kartonik z napisem NIE x 2 i TAK x 2. Niech będą czytelne.
- kartki z ogłoszeniami – poszukiwanie pracowników np. 8 szt.
- kartki z CV nawiązującymi do tych zawodów (może coś w Internecie będzie)
- wzory PIT 11, 37, itp. i umów o pracę , zlecenie, dzieło.

5. „Ruletka” zamiast liczb są litery, wyrazy. Wygrana to umowa o pracę, a wysokość wynagrodzenia będzie zależna od wygranej. Zamiast liczb są litery, wyrazy. Osoba , która po zakończeniu gry zdobędzie najwięcej pieniędzy , wygra umowę o pracę na czas nieokreślony.

Do zrobienia:

- okrągła PLANSZA , duża może być składana i laminowana. Plansza dzielona jest na 8 kolorowych części (wybierz kolory) . w każdej części zapisujemy treść : umowa o pracę na czas określony, zwolnienie chorobowe, urlop macierzyński, kontrakt, delegacja, utrata pracy – kolor czarny, szkolenie, urlop wypoczynkowy. Wymyśl coś aby ruletka kręciła się. My wpadliśmy na pomysł: Okrągła plansza umieszczona w kwadracie , tak aby mogła się obracać a kwadrat nie. Z kwadratu może wystawać jakaś strzałka , która po zakręceniu koła wskaże pole. Ważne aby znaleźć sposób na obracanie koła.

- kwadratowa lub prostokątna plansza duża , najlepiej też składana i laminowana, podzielona na 8 kolorowych kwadratów j.w . W każdym napis: umowa o pracę na czas określony- 1000 zł, zwolnienie chorobowe- 700 zł , urlop macierzyński- 800 , kontrakt – 1200 zł , delegacja- , utrata pracy – 0 zł – kolor czarny, szkolenie – 500 zł , urlop wypoczynkowy -600 zł.

- kartoniki – kolorowe żetony j.w (kwadratowe lub okrągłe) po 10 z każdego koloru.

6. „**Pamiętam**” Spotkanie z pracodawcą- każdy losuje po kilka kartoników ze zdaniami. Zadaniem jest w czasie rozmowy spotkania wykorzystać jak najwięcej zdań z tymi zwrotami. Pracodawca w czasie spotkania czyta pytania, na które należy prawidłowo odpowiedzieć (odpowiedź będzie świadczyła o tym, czy zrozumiano pytanie). Spotkanie z pracodawcą- każdy losuje kartonik ze zdaniami/informacjami. Karty od spodu są oznaczone wzorem/kolorem. Następnie uczestnik dokładnie zapoznaje się z treścią. Pracodawca widząc wzór/kolor tej karty bierze taki sam wzór/ kolor karty znajdujących się na jego stoliku i czyta pytania, na które uczestnik odpowiada bo zapoznał się ze swojej karty (odpowiedź będzie świadczyła czy zrozumiano pytanie).

Do zrobienia :

– 16 kartoników z pytaniami dotyczącymi pracy /zawodu/dokumentów/kompetencji/ . Na każdym kartoniku po 3-4 pytania. Każdy kartonik na odwrocie ma swój kolor lub wzór np. serce, kwadrat.

– 16 kartoników z odpowiedziami/informacjami na powyższe pytania.

16 kartoników pytania

- 1. biały A

Czy ma Pan/Pani doświadczenie zawodowe?

Jaki był zakres obowiązków w Pana/Pani poprzedniej pracy?

Czy był Pan/Pani zatrudniony na umowę o pracę?

-2. Czerwony A

Czy posiada Pan/Pani jakieś świadectwa ukończenia kursów zawodowych?

Jakie są Pana/Pani oczekiwania związane z wynagrodzeniem?

Od kiedy może Pan/Pani rozpocząć pracę w naszym zespole?

3. niebieski A

Czy posiada Pan/Pani książeczkę zdrowia z aktualnymi badaniami?

Czy mieszka Pan/Pani w naszym mieście?

Czy posiada Pan/Pani uprawnienia do obsługi kasy fiskalnej?

4. zielony A

- Czy jest Pan/Pani zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy?

- Jakie dokumenty przyniósł Pan/przyniosła Pani na dzisiejszą rozmowę?

- Jak długo szuka Pan/Pani pracy?

5. biały b

Czego Pan/Pani oczekuje od pracodawcy?

Czy jest Pan/Pani dyspozycyjny/a?

Czy posiada Pan/Pani prawo jazdy kategorii B?

-6. czerwony b

Jaka jest Pana/Pani popisowa potrawa?

Na jakim stanowisku pracował Pan/pracowała Pani w poprzedniej restauracji?

Z jakiego powodu odszedł Pan/odeszła Pani z poprzedniego zakładu pracy?

-7 niebieski b

Czy posługuje się Pan/Pani językiem angielskim w mowie i piśmie?

Jakie dodatkowe kursy Pan/Pani ukończyła?

Czy brał /a Pan/Pani udział w stażach zawodowych.

- 8 zielony

16 kartoników odpowiedzi

- 1. Biały A

Tak pracowałam dwa lata w zakładzie krawieckim.

Do moich zadań należało przesywanie skrojonych ubrań.

Nie byłam/byłam zatrudniona na umowę zlecenie

2.czerwony A

Tak, posiadam certyfikaty ukończenia szkoleń zawodowych.

Oczekuję wynagrodzenia w granicach średniej krajowej.

Prace mogę rozpocząć z początkiem przyszłego miesiąca.

- 3 niebieski A

Nie mam aktualnych badań lekarskich.

Nie mieszkam w okolicy zakładu pracy. Będę musiał/musiła dojeżdżać ok pół godziny.

Tak, mam ukończony certyfikowany kurs obsługi kasy fiskalnej.

- zielony A

Jestem zarejestrowany/ zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy.

Na dzisiejszą rozmowę przyniosłem/przyniosłam curriculum vitae.

Pracy szukam od dwóch lat.

5. biały b

Oczekuję stabilnego zatrudnienia i umowy o pracę.

Jestem osobą dyspozycyjną.

Nie, nie posiadam prawa jazdy kategorii B.

6. czerwony b

Moją popisową potrawą jest tarta z łososiem.

Ostatnio byłem/byłam pomocnikiem kucharza.

Mój ostatni zakład pracy został zlikwidowany.

7. niebieski b

Posługuję się językiem angielskim w mowie i piśmie na poziomie A2

Nie ukończyłem/am żadnych dodatkowych kursów ale mam bogate doświadczenie zawodowe.

Tak odbywałem/am trzymiesięczny staż w firmie spedycyjnej

7. „REBUSY”

I etap - przedstawiciel drużyny pokazuje obrazek z rebusem. (16 rebusów : murarz, lekarz pracuje w przychodni, operator kamery, malarz maluje pokój, stolarz hebluje stół, kowal kuje podkowy, rolnik orze pole, garncarz lepi garnek, nauczycielka uczy w szkole, kucharka smaży placki, kosmetyczka robi makijaż, fryzjerka czesze szczotką, sprzedawczyni pracuje w sklepie, krawcowa bierze miarę, sekretarka segreguje dokumenty, pracownica banku obsługuje kasę) reszta drużyny podnosi kartonik z hasłem określającym czynność, miejsce, zawód, itp.

Do wykonania :

- kartoniki z rysunkami rebusów
- kartoniki z napisami murarz, lekarz pracuje w przychodni, operator kamery, malarz maluje pokój, stolarz hebluje stół, kowal kuje podkowy, rolnik orze pole, garncarz lepi garnek, nauczycielka uczy w szkole, kucharka smaży placki, kosmetyczka robi makijaż, fryzjerka czesze szczotką, sprzedawczyni pracuje w sklepie, krawcowa bierze miarę, sekretarka segreguje dokumenty, pracownica banku obsługuje kasę

Ważne aby kartoniki były czytelne np. połowa szerokości kartki A4

II etap - przedstawiciel drużyny staje przed przeciwną drużyną i czyta krótką treść np. Poszukujemy pracowników przy taśmie na umowę zlecenie albo zatrudnimy na pracę sezonową kobiety w systemie 3 zmianowym lub potrzebny od zaraz mężczyzna do pracy ... na 1/2 etatu. (jeszcze kilka podobnych ogłoszeń) Przeciwnicy muszą wyjaśnić znaczenie wypowiedzi. Drużyna, która nie zdobyła punktów będzie miała do wykonania zadania.

Do wykonania: kartoniki z treścią ogłoszeń-czytelne

8. „Ilustracje”

2. Uczestnik losuje treść ogłoszenia o pracy i musi dopasować ilustrację z opisem umiejętności oraz cechą zawodu. Zdobyte najmniejszej ilości punktów oznacza konieczność wykonania dodatkowych zadań.

Do wykonania:

- 16 kartoników z rysunkiem zawodu i ogłoszeniem o pracy dla poszukujących pracy i pracodawców poszukujących pracowników (np. zakład fryzjerski ‘ Reblon’” poszukuje fryzjera do pracy na cały etat , proponujemy atrakcyjne wynagrodzenie ..... i rysunek fryzjera.
- Kartoniki z wyrazami , pasującymi do zawodów z ogłoszenia np. wyrazy fryzjer, szczotka , punktualność, fachowość, ... Po 4 do każdego zawodu.

9. „**Wybierz zawód - gra planszowa**”. Gracze mają do wyboru różne zawody, a ich zadaniem jest dotrzeć do celu, po drodze napotykać na wiele przeszkód i zadań związanych z wybranymi zawodami.

Do wykonania:

- 8 kart z podpisaną ilustracją zawodu
- Duża plansza do gry (taka jak 2 x plansza do bingo, którą przyniosłaś. Może być składana i laminowana też można ją składać np. na 4 części). Na planszy powinno być 8 stanowisk do startu i mety. Każdy z graczy ma swoją ścieżkę do mety w kolorze krążka – pionka. Ilość pól dla każdego taka sama. Po drodze każdy powinien mieć jakieś zadania np. gdy stanie na 10 polu: wrócić o 3 oczka i napraw buty, na 2- przeskakujesz o 5 oczek i zabierz buty od Marysi, na 12 polu - tracisz kolejkę- nie wykonałeś normy ,a na ..... - masz bonus w postaci 2 kolejek
- dostałeś premię. Każda ścieżka to jeden zawód i zadania , które zawodnicy czytają na planszy nawiązują do zawodów.
- Kostka do rzucania.
- Krążki zamiast pionków w 8 kolorach

10. „**Tak lub nie**”.

- a/ Uczestnicy dzielą się na drużyny, które na czytane pytania podnoszą karteczki tak czy nie.
- b/ Wykonują polecenia, np. trzeba odnaleźć dokument, dopasować ogłoszenie do CV.

Do wykonania:

- Kartoniki z pytaniami dotyczącymi pracy: np. czy zawarcie umowy na umowę o pracę jest

taka sama jak na umowę zlecenie?, czy PIT 11 otrzymuje każdy pracownik?, czy osoba niepełnosprawna posiadająca decyzję może pracować 8 godz. dziennie?.....itd

- kartonik z napisem NIE x 2 i TAK x 2. Niech będą czytelne.
- kartki z ogłoszeniami – poszukiwanie pracowników np. 8 szt.
- kartki z CV nawiązującymi do tych zawodów (może coś w Internecie będzie)
- wzory PIT 11, 37, itp. i umów o pracę , zlecenie, dzieło.

Powyższe gry i zabawy są urozmaicone i każda składa się z kilku działań nie opisanych powyżej. Są powtarzalne, ponieważ treści zawarte w zabawach za każdym razem będą inne, dopasowane do zdobytych umiejętności. Tak więc z czasem można podnosić stopień trudności. Gry mają na celu wzrokowe zapamiętanie liter, wyrazów i zwrotów pojawiających się na tablicach urzędów pracy, w prasie, Internecie, co oznacza, że łatwiej będzie przeczytać i zrozumieć takie ogłoszenie oraz zrozumieć na czym będzie polegała praca.

Działania podzielone były na dwa etapy . Podczas pierwszego etapu prowadzący zajęcia mieli możliwość zorientowania się w możliwościach grupy i bieżącego modyfikowania prowadzonych warsztatów, tak, aby były one przyjemne i pożyteczne dla odbiorców.

Opracowanie techniczne – instrukcja wdrożeniowa i grafika oraz wykonanie gier składały się z następujących etapów :

- projektu graficznego
- wykonania wersji testowej dla prowadzących zajęcia
- etapu konsultacji wersji testowej z prowadzącymi zajęcia
- wykonania wersji warsztatowej dla uczestników i jej akceptacji przez osoby prowadzące zajęcia
- przeprowadzenia warsztatów na wersji warsztatowej .

Uwagi osób prowadzących zajęcia służyły do wprowadzania zmian w pierwotnych projektach gier przygotowanych zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie. Zmianie ulegała grafika gier w stosunku do pierwotnych projektów z uwagi na:

- wniosek prowadzących zajęcia o to, żeby proponowana grafika zawierała jak najmniej elementów rozpraszających uwagę odbiorcy (np. desenie, wzorki, ozdobniki);
- zastosowanie takich samych wybranych znaków – obrazków określających zawód (np. tancerka – wszędzie taka sama), co miało ułatwić kojarzenie na początkowym etapie nauki;
- konieczność wykonania wersji testowej do sprawdzenia logiki gry i możliwości jej przeprowadzenia w większej grupie.

Na wydane środki finansowe miały wpływ:

- zmiany wersji graficznej projektów, korekty
- konieczność wydruków testowych
- konieczność wydruków wersji warsztatowej
- koszty druku – im mniejsza ilość, tym wyższa cena.

Wnioski i rekomendacje dla przyszłych użytkowników wynikające z testowania programu dydaktycznego.

Wnioski:

- testowane gry zainteresowały uczestników, wprowadzając ich dodatkowo w nieznaną do tej pory tematykę aktywizacji zawodowej
- uczestnicy nie posiadający umiejętności dłuższego koncentrowania uwagi na tekście pisanym lepiej sobie z nim radzą, kiedy łączą go z ilustracją,
- do korzystania z programu konieczna jest dobra znajomość języka, w którym prowadzone są zajęcia,
- konieczny jest aktywny udział trenerów wyjaśniających uczestnikom nowe dla nich pojęcia.

Czytanie rozumiemy jako kojarzenie znaków pisma (druku) z treścią danego tekstu.

Kojarzenie wzrokowe znaku czy ciągu znaków (zapisane słowo) z obrazkiem nie tylko ułatwia zapamiętywanie zapisu, ale też utrwala znaczenie przeczytanego słowa i w przypadku osób dwujęzycznych (Romowie) także ułatwia zrozumienie jego znaczenia.

Czytanie może być głośne lub ciche. Przy czytaniu głośnym następuje kojarzenie znaków pisma ze znakami języka dźwiękowego i odpowiednimi znaczeniami. Czytanie ciche stosuje się na etapie utrwalania zdobytej umiejętności. W przypadku opisywanej innowacyjnej metody nauki umiejętność czytania nie jest już celem samym w sobie, ale środkiem do poznawania świata. Dzięki wykorzystaniu elementów wspólnej zabawy, gry planszowej, zainteresowaniu proponowaną tematyką, w tym wypadku związaną z wyborem zawodu, można osiągnąć zadowalające efekty w stosunkowo krótkim czasie. Wszyscy, którzy zajmują się nauką czytania, począwszy od teoretyków, a na nauczycielach kończąc, widzą złożoność tego problemu. Wciąż poszukuje się skutecznych metod nauki czytania, lecz ze względu na wieloaspektowość tej dziedziny nie można znaleźć uniwersalnej metody, która odpowiadałaby każdemu człowiekowi. Trudności, jakie pojawiają się w przypadku osób dorosłych, pochodzących ze środowiska romskiego, oparte są w dużej mierze na płytkiej znajomości języka polskiego, jako języka mówionego. Romowie posługują się językiem

polskim w sytuacjach podstawowych, nie znają znaczenia wielu słów, ponieważ nie czytają. Swoją znajomość polskiego ograniczają do prostych komunikatów i wiedzy potocznej. Tym samym zrozumienie komunikatu czy wypowiedzi np. w urzędzie pracy, przekracza możliwości percepcji odbiorcy. Tę trudność, która także występowała podczas zajęć, staraliśmy się rozwiązać poprzez wprowadzenie uczestników warsztatów w tematykę zabawy i np. opowieści o wybranym zawodzie, jaki jest zakres obowiązków, gdzie te obowiązki są wykonywane, jakie wykształcenie jest konieczne do uzyskania uprawnień zawodowych, itp. Dodatkowym aspektem zajęć było pokazanie na konkretnych przykładach, w jaki sposób postępować przy załatwianiu spraw związanych z rejestracją bezrobotnych w urzędach pracy, przygotowaniem aplikacji do pracodawcy, odczytywaniem ogłoszeń o poszukiwanych pracownikach. Uczestnik zajęć był zaznajamiany z przykładowymi ogłoszeniami i aplikacjami. Musiał dokonać odpowiednich wyborów (zgodnie z regułami konkretnej gry (etap II), zrozumieć przedstawiany element gry. W ostatnich latach proces nauki czytania został niewątpliwie przyspieszony przez wzrastającą liczbę środków masowego przekazu i coraz łatwiejszą ich dostępność. Opanowanie umiejętności czytania to konieczność, czego świadomość mieli uczestnicy zajęć. Ich motywacja była wysoka. Zdawali sobie sprawę ze swoich ograniczeń i oczekiwali pomocy. O tym, jak przebiegał proces nauki czytania w konkretnych przypadkach w dużej mierze decydowało wcześniejsze doświadczenie, w tym fakt, czy uczestnik projektu uczęszczał do szkoły. Wśród Romów biorących udział w projekcie jedna osoba nie uczęszczała do szkoły w ogóle. Była to też osoba nie znająca języka polskiego w wystarczającym stopniu (posługiwała się romskim i łotewskim). Z tego powodu osoba ta nie została zakwalifikowana do II etapu zajęć. Pozostali uczestnicy to w większości wtórni analfabeci, których umiejętności czytania i pisania sprowadzały się do opanowania podpisu i odczytania podstawowych danych. W tych przypadkach trudności z czytaniem były w dużej mierze spowodowane właściwościami psychofizycznymi i społeczno-emocjonalnymi.

Podczas warsztatów w prowadzonych grach wykorzystywana była metoda przypisania słowa do kolorowego obrazka. Koncepcja ta opiera się w pewnym stopniu na metodzie barwno-dźwiękowej i pomija pierwszy etap, przed literowy, w którym następuje poznanie dźwiękowej budowy wyrazów.

W tej metodzie, możliwie naturalnej, nie jest ważne opanowanie samej techniki czytania, lecz czytanie ze zrozumieniem, nawet najmniejszych fragmentów tekstu. Samodzielne przeczytanie całości, którą mogą stanowić wyraz, zdanie lub tekst, inspiruje do dalszych poszukiwań. Najważniejszą rzeczą jest pobudzenie ciekawości i chęci sprawdzenia się

(dlatego proponowane zadania muszą być dostosowane do możliwości uczestników, tak, aby każdy miał szansę odnieść sukces). Punktem wyjścia w nauce czytania i pisania jest cały tekst – krótki, prosty, ale zrozumiały oraz jego atrakcyjny kontekst. Ilustracje ściśle związane z tekstem stanowią jego integralny, a zarazem istotny element. Opracowane i przygotowane specjalnie graficzne elementy gier to zestawy odnoszące się do profesji i związanych z nimi czynności. Zazwyczaj pierwsze gry, najpierw testowane, zawierały odpowiednio dobrane elementy składowe, np. zakres obowiązków na danym stanowisku pracy, z czym kojarzą się zawody, gdzie pracują osoby wykonujące konkretne zajęcia, na czym polegają ich obowiązki. Kolejne gry służyły utrwaleniu wcześniej poznanego materiału. Na zakończenie przygotowane zostały gry odnoszące się do funkcjonowania w sferze zawodowej – urzędy pracy, pracodawcy, aplikacje, listy motywacyjne, ogłoszenia, urzędy skarbowe. Ten etap kojarzony był także ze specyficznym słownictwem, które musiało być wprowadzone na w/w etapie.

Istotą stał się obraz, który powinien być zgodny z tekstem, ponieważ podstawą czytania było skojarzenie obrazu z jego zapisem graficznym.

Uczestnik zainspirowany ilustracją dopowiadał jej elementy składowe w trakcie, posiłkując się w dodatkowymi elementami gry – np. wybór z rozsypanych nazw, słów

W tej metodzie nauka czytania i pisania przebiega w trzech etapach:

1. Zapoznanie z całością, która jest cały tekst, zdanie, wyraz przedstawiony za pomocą ilustracji;
2. Zapoznanie ze szczegółami: znaczenie, z czym się wiąże – np. wykonywane w danej czynności;
3. Przechodzenie do budowania wiedzy o całości/ dana profesja z wykorzystaniem zdobytej wiedzy .

Rekomendacje:

- w dalszym ciągu należy prowadzić tego typu warsztaty rozszerzając je o inne dziedziny, obce Romom,
- tematyka kolejnych warsztatów powinna być związana ze społeczeństwem obywatelskim, prawami i obowiązkami obywatela,
- należy przygotować podobne warsztaty dla osób migrujących do Polski nieczytających po polsku i mających małą wiedzę o warunkach życia w Polsce.

Dyskomfort spowodowany wstydem, że nie potrafi się ogarnąć umiejętności podstawowej w społeczeństwie ma dla grupy romskiej duże znaczenie. Dlatego konieczne jest przy nauce czytania zwracanie uwagi na zrozumienie znaczenia słów i kontekstu czytanego tekstu. Naukę czytania należy w tym przypadku traktować jako jeden z elementów rozwijających, podtrzymujących zainteresowanie samodzielnymi próbami czytania. Opanowanie czytania powinno być kontynuowane i samodzielnie doskonalone przez uczestnika po zakończeniu warsztatów.

Ponieważ jednym z największych problemów grupy romskich uczestników było zrozumienie treści odczytanych tekstów a tym samym zapamiętanie uzyskanych informacji, należy położyć nacisk na wykonywanie prostych ćwiczeń w rozumieniu czytanego tekstu równoległe z opanowywaniem technicznej strony czytania. Należy podczas warsztatów często organizować takie sytuacje, w których uczestnicy będą mieli możliwość odtworzyć określoną sytuację, czy w przypadku wybranych zawodów - odtworzyć określone zachowanie zawodowe – np. odegranie sceny sprzedaży towaru czy rozmowy kwalifikacyjnej u pracodawcy. Trenerzy powinny również inspirować uczestników do wykazywania się inicjatywą w proponowaniu możliwych rozwiązań, nawet wykraczających poza elementy obecne w grze. To swoiste dopowiadanie, sugerowanie możliwych sytuacji, ma znaczenie nie tylko ułatwiające zapamiętanie i zrozumienie, ale też odkrywa możliwości kreatywne, sprawcze, zaciekawia i w rezultacie wpływa na zwiększenie zainteresowania samodzielnym doskonaleniem nauki czytania.

Odrębny problem stanowi nie zrozumienie tekstu z powodu braku rozumienia podstawowych struktur logicznych. Żeby zminimalizować ten problem, należy zachęcać uczestników do czytania tekstów lub ich fragmentów oraz różnego rodzaju czasopism. Będzie to okazja do doskonalenia techniki czytania, stanowić będzie źródło informacji o otaczającym świecie i jednocześnie ułatwi zrozumienie kontekstu kultury społeczeństwa większościowego.

Zwiększony kontakt z piśmiennictwem popularno - naukowym wyeliminuje zbyt prosty język, i zmusi do wysiłku w rozumieniu tekstu. W celu zwiększenia zasobu słownictwa należy sugerować częstsze korzystanie z popularno - naukowych programów telewizyjnych, a także przygotować gry, które będą uwzględniały w większym stopniu dodatkowe słownictwo.

Nauka poprzez gry i zabawy pomaga w rozumieniu instrukcji zawierających przecież określone struktury logiczne. Bardzo dobry wpływ na wzbogacenie słownictwa oraz usprawnienie umiejętności posługiwania się językiem ma organizowanie w tym celu różnego rodzaju quizów i konkursów.

W celu zapobiegnięcia występowaniu trudności z tekstem przekraczającym 3-4 zdania, należy już w pierwszej fazie nauki czytania wiązać ćwiczenia doskonalące technikę czytania z ćwiczeniami w rozumieniu tekstu. Pomocne w tym są (w przypadku tekstów dotyczących profesji) techniki dramy , dopowiadanie przez uczestników odpowiedniego słownictwa wraz z wyjaśnieniem o jakie czynności chodzi.

w załączeniu:

1. wydruk grafiki przykładowej gry
2. płyta DVD z zestawem grafik gier przed i po korekcie

H. Nowicka

maszyna

materiał

tkanina

miara

chochla

warzywa

mięso

garnek

lekarstwo

zabieg

zastrzyk

recepta

nuty

skrzypce

koncert

utwór

lekcja

uczeń

tablica

dziennik

zbiory

warzywa

pług

zwierzęta

kostium

występ

zespół

scena

komputer

dokumenty

pióro

biurko

drabinka

dach

sznur

sadza

samochód

pojazd

paliwo

gaz

stół

bankiet

taca

rachunek

gazeta

mikrofon

wywiad

telewizja

brwi

pęseta

tusz

puder

waga

kasa

towar

regał

szczotka

lustro

suszarka

grzebień

obiektyw

lustrzanka

cyfrówka

slajd

ZAWODY
ILUSTRACJE

ZAWODY
ILUSTRACJE

ZAWODY
ILUSTRACJE

ZAWODY
ILUSTRACJE

ZAWODY
ILUSTRACJE

ZAWODY
ILUSTRACJE

ZAWODY
ILUSTRACJE

ZAWODY
ILUSTRACJE

ZAWODY
ILUSTRACJE

ZAWODY
ILUSTRACJE

ZAWODY
ILUSTRACJE

ZAWODY
ILUSTRACJE

ZAWODY
ILUSTRACJE

ZAWODY
ILUSTRACJE

ZAWODY
ILUSTRACJE

ZAWODY
ILUSTRACJE

ZAWODY
ILUSTRACJE

ZAWODY
ILUSTRACJE

ZAWODY
ILUSTRACJE

ZAWODY
ILUSTRACJE

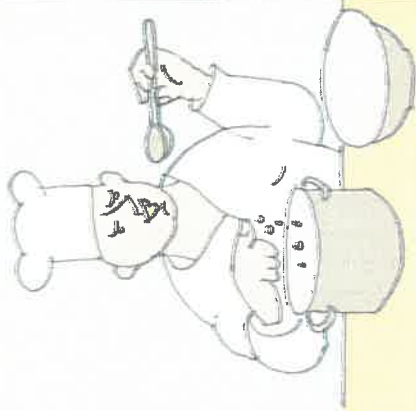
ZAWODY
ILUSTRACJE

ZAWODY
ILUSTRACJE

ZAWODY
ILUSTRACJE

ZAWODY
ILUSTRACJE

KUCHARZ

Ogłoszenie

Ogłoszenie

Oferujemy pracę w stabilnej firmie kateringowej, jednego z liderów na rynku.

Mile widziane, choć niekonieczne, doświadczenie w firmach kateringowych, w żywieniu zbiorowym itp.

Praca w systemie zmianowym, umowa zlecenie.
Wynagrodzenie za godzinę 10 zł

KIEROWCA

Ogłoszenie

Ogłoszenie

Poszukujemy kierowcy kat C na rejon Polesie i centrum.
Praca w spedycji DB SCHENKER, do domu. Weekendy wolne.

Telefon 603786567

Umowa o pracę cały etat, praca na zmiany
Wynagrodzenie 20 zł za godzinę

KELNER

Ogłoszenie

Ogłoszenie

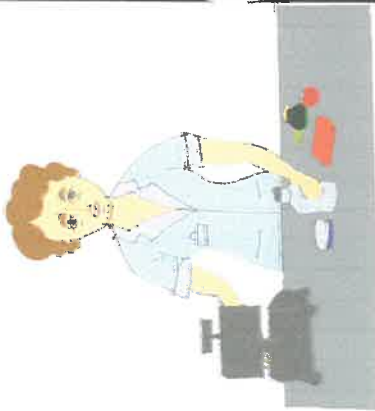
Restauracja Da Grasso poszukuje doświadczonej i ambitnej osoby do pracy na stanowisku:
Kelner/Kelnerka z doświadczeniem

Miejsce pracy:

Łódź C.H Retkinia Łódź ul Wyszyńskiego 29
zainteresowane osoby prosimy o przesłanie cv drogą mailową lub kontakt telefoniczny

Umowa o pracę cały etat, praca na zmiany
Wynagrodzenie 15 zł za godzinę

SPRZEDAWCZYNI

Ogłoszenie

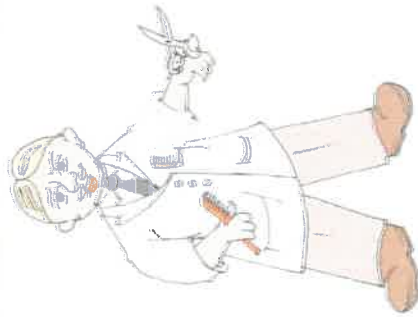
Zatrudnimy Sprzedawcę do sklepu z alkoholem 24h

Miła atmosfera dobre zarobki
Możliwość rozwoju i awansu
mile widziana umiejętność obsługi kasy fiskalnej,
terminala płatniczego

Kontakt tylko telefoniczny pod Nr 782

umowa na cały etat, praca w systemie zmianowym,
wynagrodzenie uwzględnia prowizje od sprzedaży

Ogłoszenie

Ogłoszenie

Zatrudnię fryzjera stylistę męskich fryzur,
który zechce pracować w nowoczesnym
salonie w centrum Łodzi z ludźmi
pasjonującymi się swoją pracą!
Atrakcyjne wynagrodzenie!

Osoby zainteresowane współpracą proszę
o CV lub kontakt telefoniczny 793111222

Umowa o pracę cały etat, praca na zmiany
Wynagrodzenie 8 zł za godzinę + premie

Ogłoszenie

FOTOGRAF

Ogłoszenie

Centrum Filmowe pilnie poszukuje fotografa do
sesji zdjęciowych dla dzieci na weekend 12-13 maja
Mile widziane osoby z zamilowaniem do fotografii

Wymagania:

- własny sprzęt, umiejętność pracy z dziećmi,
dyspozycyjność w weekend.

Jeśli lubisz robić zdjęcia umiesz
i chcesz pokazać do szerszemu gronu
to zapraszamy do złożenia CV

Umowa zlecenie 1/2 etatu Wynagrodzenie 3000 zł

KOSMETYCZKA

Ogłoszenie

Ogłoszenie

Salon Czas Piękna poszukuje do swojego zespołu kosmetyczki/kosmetologa.

Jeżeli potrafisz:

- manicure i pedicure zwykły jak i hybrydowy
- zabiegi pielęgnacyjne jak i aparaturowe na twarz
- zapewniamy szkolenie,

Czekamy na Twoje CV

Umowa na pełen etat,

Wynagrodzenie 8 zł za godzinę + premie

DZIENNIKARZ

Ogłoszenie

Ogłoszenie

W związku z dynamicznym rozwojem Twoje Radio poszukuje osób do pracy/współpracy w Świnoujściu na stanowisko Dziennikarz/Prezenter

Od kandydata / kandydatek oczekujemy:

rzetelności i odpowiedzialności, dyspozycyjności, Czekamy na twoje CV, list motywacyjny oraz demo nagrania głosu

Skontaktujemy się z wybranymi kandydatami.

Umowa o pracę cały etat, praca na zmiany

Wynagrodzenie 4500 zł

TANCERKA

Ogłoszenie

Ogłoszenie

Poszukujemy sympatycznych i komunikatywnych dziewczyn do pracy w roli tancerki na imprezy w miłym i przyjaznym środowisku pracy w centrum Szczecina.

Warunki: przygotowanie pokazów artystycznych Wymagania: dbałość o prezentację

Oferujemy: stabilne zatrudnienie.

Osoby zainteresowane proszone są

o podanie numeru telefonu do kontaktu.

Umowa o pracę cały etat, praca na zmiany

ROLNIK

Ogłoszenie

Ogłoszenie

Agencja Pracy Jobs Plus zajmuje się zatrudnianiem delegowaniem i wysyłaniem osób do pracy w kraju jak i za granicą.

Obecnie dla naszego klienta z Niemiec poszukujemy DOJARZA/rolnika.

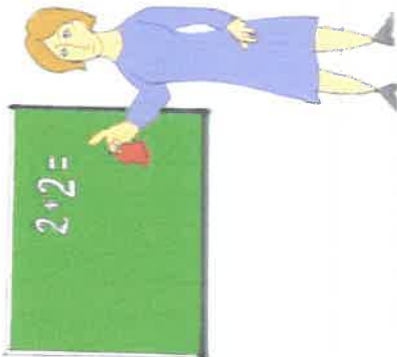
Wymagania: doświadczenie przy dojeniu na karuzeli
Oferujemy: ubezpieczenie, zatrudnienie

na umowę zlecenie Osoby chętne proszę wysłać CV deminika@forwork.eu

Umowa na umowę zlecenie, Wynag. 3000 EUR

NAUCZYCIELKA

Ogłoszenie

Ogłoszenie

W związku z z otwarciem nowej placówki (prywatne przedszkole), poszukujemy osoby na stanowisko kierownika połączone z etatem nauczycielskim w przedszkolu.

Na powyższe stanowisko wymagamy kierunkowego wykształcenia pedagogicznego, minimum 5 letniego stażu pracy.

Jeśli chcesz dołączyć do dynamicznego zespołu, wyślij CV wraz z listem motywacyjnym.

Umowa o pracę cały etat, Wynagrodzenie 2500 zł

MUZYK

Ogłoszenie

Ogłoszenie

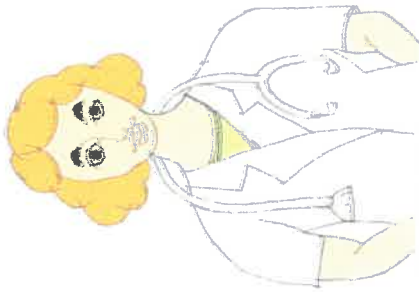
Music & More Sp. z o.o., właściciel największej sieciowej Szkoły Muzycznej, działa na polskim rynku już od ponad 8 lat.

Koncentrujemy się na innowacyjności w dziedzinie nauczania i struktury działania
Nasza szkoła muzyczna do ciągle

powiększającego się grona muzyków poszukuje:
Skrzypka - nauczyciela dzieci w wieku szkolnym,

Umowa zlecenie , wymiar czasu pracy 3/4 etatu
Wynagrodzenie 50 zł za godzinę

LEKARZ

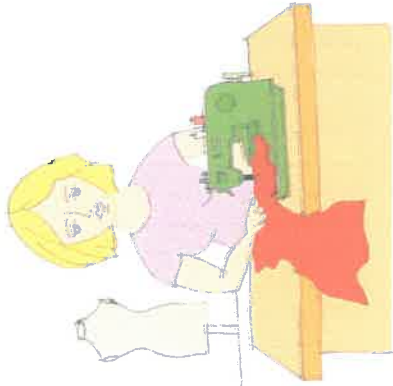

Ogłoszenie

Ogłoszenie

Wielospecjalistyczna Przychodnia Mallinowa zlokalizowana w centrum Łodzi przy ul. Jena Kilińskiego 21 w związku z rozbudową nawiąże współpracę z lekarzami różnych specjalizacji oraz z fizjoterapeutami. Poszukujemy lekarzy specjalistów oraz fizjoterapeutów dla dorosłych i dla dzieci. Oferujemy atrakcyjne warunki współpracy. Zapraszamy do kontaktu i umówienia spotkania.
Umowa na pełen etat, praca na zmiany.

KRAWCOWA

Ogłoszenie

Ogłoszenie

Szukamy osoby zorganizowanej, sumiennej, dbającej o stanowisko pracy oraz powierzone zadania.

Praca na 2 zmiany, nadgodziny płacone oddzielnie, 3600 brutto, wynagrodzenie podstawowe.
Wymagania: Doświadczenie w szyciu miarowym
Znajomość konstrukcji odzieży, Poczucie humoru
**Umowa o pracę cały etat, praca na zmiany
Wynagrodzenie 15 zł + premie**

TANCERKA

Ogłoszenie

Ogłoszenie

Zatrudnię kominlarza w pełnym wymiarze czasu pracy.
Doświadczenie i referencje mile widziane.

Cv proszę wysłać na adres konkomin@wp.pl
Praca 8 godzin, umowa o pracę, oferujemy systemy wsparcia w postaci opłaconych usług MEDICOVER wraz z stałym karnetem na siłownię

Umowa o pracę cały etat, Wynagrodzenie 3000 zł

URZĘDNICZKA

Ogłoszenie

Ogłoszenie

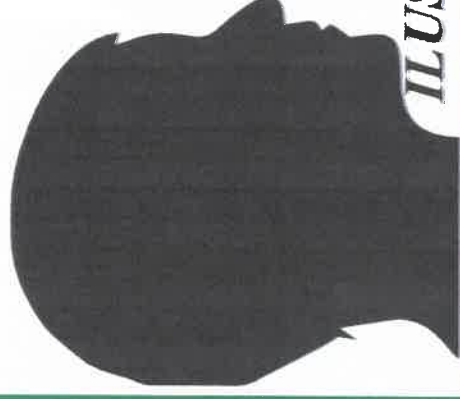
"Interdom", wiodąca firma na rynku administrowania i zarządzania nieruchomościami w Łodzi, poszukuje kandydata na stanowisko administratora nieruchomości.

Mile widziana licencja zarządcy nieruchomości, wykształcenie kierunkowe i wcześniejsze doświadczenie w zawodzie administratora.

CV prosimy wysłać na adres mailowy.

Umowa na pełen etat, Wynagrodzenie 2500 zł

Ogłoszenie

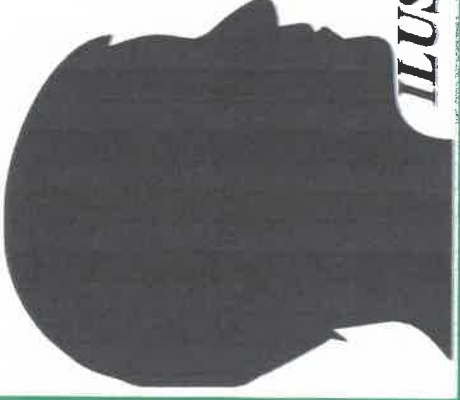
ILUSTRACJE

Ogłoszenie

ILUSTRACJE

Ogłoszenie

ILUSTRACJE

wykrój

szwaczka

tkalnia

model

kuchmistrz

zmywak

**pomoc
kuchenne**

**szeff
kuchni**

pielęgniarstwo

opieka

operacja

farmacja

**sala
koncertowa**

nagłośnienie

widownia

próba

pedagog

**asystent
edukacji**

**rada
pedagogiczna**

świadectwo

**trzoda
chlewna**

mleczarnia

ubój

**plody
rolne**

choreografia

akompaniament

**podkład
muzyczny**

balet

referent

asystentka

segregator

księgowość

zestaw

kominiarski

mundur

praca na

wysokości

przewody

kominiowe

prawo

jazdy

kategoria

C+D

przewóz

osób

uprawnienia

napiwek

obsługa

sali

książeczka

zdrowia

restauracja

dyskusja

program

artykuł

spiker

depilacja

zagęszczanie
rzęs

gabinet
kosmetyczny

henna

magazyn

ekspedientka

kasa

fiskalna

paragon

strzyżenie

farbowanie

balayage

dekoloryzacja

paparazzi

modelka

wystawa

fotoreportaż

OGŁOSZENIA
ILUSTRACJE

OGŁOSZENIA
ILUSTRACJE

OGŁOSZENIA
ILUSTRACJE

OGŁOSZENIA
ILUSTRACJE

OGŁOSZENIA
ILUSTRACJE

OGŁOSZENIA
ILUSTRACJE

OGŁOSZENIA
ILUSTRACJE

OGŁOSZENIA
ILUSTRACJE

OGŁOSZENIA
ILUSTRACJE

OGŁOSZENIA
ILUSTRACJE

OGŁOSZENIA
ILUSTRACJE

OGŁOSZENIA
ILUSTRACJE

OGŁOSZENIA
ILUSTRACJE

OGŁOSZENIA
ILUSTRACJE

OGŁOSZENIA
ILUSTRACJE

OGŁOSZENIA
ILUSTRACJE

OGŁOSZENIA
ILUSTRACJE

OGŁOSZENIA
ILUSTRACJE

OGŁOSZENIA
ILUSTRACJE

OGŁOSZENIA
ILUSTRACJE

OGŁOSZENIA
ILUSTRACJE

OGŁOSZENIA
ILUSTRACJE

OGŁOSZENIA
ILUSTRACJE

OGŁOSZENIA
ILUSTRACJE